

Vihdin kunnan LUMO-ohjelma 2024-2030

Ympäristölautakunta 20.03.2024 § 23
515/11.00.02/2023

Yksi Vihdin kunnan ympäristönsuojelyksikön valtuuston hyväksymistä tavoitteista vuodelle 2023 on ollut laatia kunnalle oma luonnon monimuotoisuusohjelma.

Vihdin kunnan luonnon monimuotoisuusohjelman tarkoitus on kuntastrategian 2022-2025 mukaisesti edistää luonnon ja ympäristön hyvinvointia sekä mahdollistaa luonnon monimuotoisuuden säilyminen. Ohjelmalla ollaan pyritty luomaan konkreettinen ja käytännönläheinen toimintaohjelma, jonka avulla edistetään luonnon monimuotoisuuden eteen tehtävää työtä. Ohjelman toimintakaudeksi on asetettu vuodet 2024-2030.

Ohjelman ensisijaisena tavoitteena on käynnistää ohjelman toimenpiteet ja toimintatavat sekä jalkauttaa monimuotoisuuden vaalimiseksi tehtävä työ osaksi niin kunnan henkilöstön kuin kuntalaisten jokapäiväistä toimintaa. Ohjelman tavoitteisiin lukeutuu myös toimenpiteitä ja prosesseja, jonka avulla pyritään turvaamaan olemassa olevia luontoarvoja sekä lisäämään luonnon monimuotoisuutta tukevia toimia. Keskeisenä asiana ohjelman luomisessa ja sen toteutuksessa on yhteistyö niin kuntalaisten kuin myös sidosryhmien kanssa.

Vihdin kunnan LUMO-ohjelmaa on käsitelty ympäristölautakunnassa 22.11.2023 ja päätetty asettaa esille nähtäville ja pyytämään lausunnot. LUMO-ohjelma on ollut nähtävällä 1.12.2023-31.1.2024. Saapuneita lausuntoja ja mielipiteitä käsitellään alla.

Lausunto 1: 24.1.2024 Lohjan kaupunkikehityslautakunta lupajaosto lausunto / Lausunto LUMO-ohjelmasta

Lohjan lupajaosto ehdottaa lausunnossaan, että LUMO-ohjelman yhdeksi toimenpiteeksi voitaisiin nostaa ekologisen verkoston tarkastelu koko Vihdin kunnan alueella sekä sen liittyminen mm. Lohjan alueella tunnistettuun verkostoon.

Vastaus: Vihdin kunta selvittää ekologisia verkostoja tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan, ja asiaa voidaan tarkastella LUMO-ohjelman tulevilla päivityksissä tai esimerkiksi kaavoituksen tekemien luontoselvitysten yhteydessä.

Lohjan Lupajaosto toteaa, että olemassa olevia luonnonsuojelualueita tai tulevaisuudessa suojeltavaksi suunniteltuja kohteita ei tuoda merkittävästi esille LUMO ohjelmassa.

Vastaus: Vihdin kunnan LUMO-ohjelmassa olemassa olevia suojelualueita on esitelty sivuilla 19–21, joilla myös valtion suojelualueita on käyty tarkemmin läpi. Yksityisiä suojelualueita ei käsitellä lukumäärää ja karttatiedostoa syvällisemmin.

Asiaa käsitellään muun muassa toimenpiteessä 1.4, jonka mukaan monimuotoisuudelle arvokkaat alueet, kuten arvokkaat luontokohteet ja uhanalaisten lajien elinympäristöt osoitetaan kaavoissa suojelualuevarauksin SL tai LUO-merkinnöin. Tämän lisäksi mahdollista METSO-kartoitusta tarkastellaan toimenpiteessä 4.3.

Lohjan kaupunkikehityslautakunnan lupajaosto huomauttaa, että ohjelman toteuttamiseen käytettäviä resursseja ei kuitenkaan mainita ohjelmatekstissä. Ohjelman toteuttamiseen tarvittavien resurssien esille tuominen lisäisi lupajaoston näkemyksen mukaan ohjelman uskottavuutta ja toteutuskelpoisuutta.

Vastaus: Vihdin kunnan LUMO-ohjelmassa mainitaan toimenpiteiden keinoissa toteuttajat, jotka vastaavat toimenpiteen toteutuksesta sen laajuuden mukaisesti.

Lausunnossa mainitut tekniset korjaukset on korjattu tekstiin.

Lausunto 2: 25.1.2024 Kirkkonummi lausunto / Pöytäkirjan ote §4, Kirkkonummen kunnanhallitus 22.1.2024

Kirkkonummen kunnan lausunnossa on todennut, että ajankohtainen tarkastelukohde on Vihdin ja Kirkkonummen rajaseudulla Veikkolan luoteispuolella oleva maakunnallisesti merkittävä ekologinen yhteys, joka yhdistää Meikon ja Nuuksion luontokokonaisuudet. Kirkkonummen kunnan lausunnossa esitetään, että olisi tarve tuoda tämän yhteyden tarkempi sijainti selvittelyyn osayleiskaavatasolla ja Vihdin luonnon monimuotoisuusohjelmassa.

Vastaus: Vihdin kunta selvittää ekologisia yhteyksiä tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan, ja asiaa voidaan tarkastella LUMO-ohjelman tulevilla päivityksissä tai esimerkiksi kaavoituksen tekemien luontoselvitysten yhteydessä.

Lausunnossa mainitut tekniset korjaukset on korjattu tekstiin.

Lausunto 3: 30.1.2024 / ELY-keskuksen lausunto Vihdin LUMO-ohjelmasta

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnossa mainitaan, että esimerkiksi Vihdin kunnan noin 1000 hehtaarin metsäomaisuudesta voisi tavoitella tietyn osuuden rauhoittamista luonnonsuojelualueina yhden kohteen sijaan, vaikka esitetty kohde on sinällään hyvä.

Vastaus: Tulevia suojelualueita voidaan käsitellä mahdollisuuksien mukaan myöhemmin, tällä hetkellä LUMO-ohjelma keskittyy jo esitettyyn alueeseen.

Uudenmaan ELY-keskus nostaa esille lausunnossaan, että tavoitteen 4.2 mukaan hoitotoimien yhteydessä lisätään lahopuun määrää metsissä jättämällä hakkuualueelle mahdollisuuksien mukaan kuolleita puita ja tekopökkelöitä. Tavoitetta voisi selkeyttää asettamalla lahopuulle lukumäärä-/kuutiomäärätavoite, sillä sanat mahdollisuuksien mukaan tekevät tavoitteesta muuten kovin tulkinnallisen.

Vastaus: Lahopuun määrissä noudatetaan PEFC-sertifiointin vaatimuksia. Tämä tieto on lisätty LUMO-ohjelmaan (s. 32)

Lausunnossa mainitut täydennykset NATURA-alueista ja suojelualueiden korvauksista on huomioitu ja lisätty LUMO-ohjelmaan.

**Lausunto 4: 31.1.2024 Siuntio lausunto /
ote ymparisto ja rakennuslautakunta 30.1.2024 4 lausunto vihdin k
unnan lumoohjelmasta**

Siuntion lausunnossa todetaan, että hoitamattomuus turvallisuuden puitteissa tulisi laajemmin jalkauttaa normaaliksi käytännöksi. Kuntien pitäisi ehkä rohkeammin asettaa painoarvoa ”siistin” luontotilan karsimiseen. Voisi jopa pohtia, että niiton voisi jättää kokonaan pois tai jättää syyskuun loppuun.

Vastaus: Niittovälejä tarkastellaan LUMO-ohjelmassa toimenpiteessä 2.1. pilotoinnin kautta. Pilotoinnin myötä voidaan tarpeen mukaan karsia tai lisätä niittoalueita tähän toimenpiteeseen, jolloin saadaan kehitettyä kunnalle sopiva toimintamalli.

Siuntion lausunnossa todetaan, että tavoitteessa 3 voisi huomioida myös Nummelan jätevedenpuhdistamon pitkäaikainen ja laajamuotoisempi luonnon monimuotoisuuden heikentävä vaikutus.

Vastaus: Nummelan jätevedenpuhdistamon valvonta kuuluu ympäristöluvan mukaisesti ELY-keskukselle, eikä puhdistamoata täten liitetä LUMO-ohjelmaan erillisenä tarkastelukohteena.

Siuntion lausunnon kysyy lausunnossaan, että miten LUMO-ohjelmassa huomioidaan ja tunnistetaan monimuotoisuuden riskitekijöitä.

Vastaus: Monimuotoisuuden riskitekijät pyritään ensisijaisesti tunnistamaan ja huomioimaan edistämällä kunnan sisäistä poikkihallinnollista työtä sekä kohdistamalla toimenpiteitä ennakoivasti esiemeriksi kaavoitukseen, luontoselvityksiin sekä ympäristökasvatukseen.

Siuntion lausunnossa kysytään myös, miten estetään elinympäristön pirstaloitumista taajamien laajentuessa ja tästä aiheutuvaa luonnon monimuotoisuuden heikentymistä?

Vastaus: Kaavoituksella on merkittävä rooli taajamien suunnittelussa. LUMO-ohjelman toimenpiteissä 1.3. ja 1.4. mainitaankin, että kaavoituksessa otetaan huomioon tiedossa olevat ekologiset verkostot ja käytävät ja asemakaavoituksessa ja katusuunnittelussa huomioidaan riittävä viheralueiden määrä ja jätetään teiden varsille viheralueita. Luontoselvityksien avulla selvitetään alueiden luontoarvoja tarkemmin, jolloin luontoarvot voidaan huomioida kaavoituksessa.

Siuntion lausunnossa kysytään myös millä tavalla ennakoidaan ”tunnin juna”- hankkeen kokonaisvaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen?

Vastaus: Hankkeen toteuttava taho vastaa hankealueen luontoarvojen selvityksistä. Vihdin kunta lausuu aiheesta pyydettyään.

Lausunto 5: 31.1.2024 Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry lausunto / SLLUP-lausunto-Vihdin-LUMO-ohjelmasta 31.1.2024

Suomen luonnonsuojeluliiton lausunnossa nostetaan esille, että voimakasta kasvua tavoittelevana kuntana Vihti kaavoittaa merkittävästi rakentamista myös luontoalueille ja siksi luontoarvojen huomioiminen kaavoituksessa on yksi tärkeimmistä tavoista turvata luonnon monimuotoisuutta Vihdissä.

Vastaus: Kaavoituksen rooli LUMO-ohjelman toteutuksessa korostuu muuan muassa toimenpiteissä 1.3. ja 1.4., joissa käsitellään luontoselvitysten laatua ja elinympäristöjen osoitusta kaavoissa suojelualuevarauksin SL tai LUO-merkinnöin.

Lausunnossa nostetaan myös esille, että metsäsuunnitelmaprosessin kannalta on olennaista, että suunnitelman tuottavalle taholle annetaan jo työn laatimisvaiheessa tehtäväksi huomioida LUMO-ohjelman tavoitteet. Viimeistään tavoitteiden on ohjattava tilatun metsäsuunnitelman toteuttamista jatkossa ja esitetyt LUMO-ohjelman tavoitteiden kanssa ristiriitaiset toimenpiteet on jätettävä toteuttamatta.

Vastaus: LUMO-ohjelman tavoitteet on toimitettu metsänhoitosuunnitelman tekijälle. Toimenpiteen 4.1. mukaisesti LUMO-ohjelman laatinut ympäristönsuojeluyksikkö osallistuu tulevan suunnitelman laatimiseen luonnon monimuotoisuuden osalta.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin lausunnossa todetaan, että toimenpiteeseen 1.7 tulisi lisätä keinoksi myös Vihdin Kirkonkylän arvokkaiden luontokohteiden säilyttäminen rakentamattomina.

Vastaus: LUMO-ohjelman toimenpiteet keskittyvät kunnan omistamiin alueisiin. Kyseiset alueet eivät ole LUMO-ohjelman laadinnan yhteydessä kunnan omistuksissa, eikä näitä ole tarkasteltu tässä yhteydessä.

Lausunnossa mainitaan, että toimenpiteeseen 4.1 tulee lisätä, että metsäsuunnitelmaluonnos asetetaan julkisesti nähtäville ennen kuin se viedään hyväksymiskäsittelyyn.

Vastaus: Metsänhoitosuunnitelman toinen avoin yleisötilaisuus pidetään myöhemmin vuonna 2024, jolloin kuntalaisilla on mahdollisuus kommentoida luonnosta.

Lausunnossa todetaan myös, että toimenpiteen 4.3 suhteen ei pidä rajoittaa vain yhden uuden suojelun alueen tarkeasteluun/perustamiseen, vaan alueita voi olla enemmän – mikäli edellytyksiä kohteiden luontolaadun perusteella on.

Vastaus: Tulevia suojelun alueita voidaan käsitellä mahdollisuuksien mukaan myöhemmin, tällä hetkellä LUMO-ohjelma keskittyy jo esitettyyn alueeseen.

Lausunto 6: 1.2.2024 Karkkilan kaupunki lausunto / Pöytäkirjan ote §6

Karkkilan kaupungin lausunnossa huomautetaan, ettei ohjelmasta ei selkeästi käy ilmi, millä kunnan yksiköllä ja viranhaltijalla on vastuu LUMO-ohjelman edistämisestä, seurannasta ja raportoinnista.

Vastaus: LUMO-ohjelmaan on lisätty tieto (s.4) siitä, että ohjelman edistymistä ja seuranta koordinoi ympäristönsuojelun ja ympäristövalvonnan yksikkö yhteistyössä kunnan poikkihallinnollisen ohjausryhmän kanssa. Raportointivastuut tulevat ilmi toimenpiteessä 5.4.

Lausunnossa todetaan myös, että LUMO-ohjelman päivittämistä muuttuvien asioiden, kuten toimintatavan kuvaksen osalta voisi harkita parin vuoden sisällä toiminnan alkamisesta.

Vastaus: Ohjelmasta tehdään väliraportti vuonna 2027, jolloin tehdään laajempi tarkastelu ohjelman edistymisestä ja tarpeen mukaan päivitetään ohjelmaa. Tässä yhteydessä järjestetään myös kuntalaisille avoin yleisötilaisuus.

Lausunto 7: 1.2.2024 Lopen kunta lausunto / lausunto_Vihdin lumo.pdf

Lopen kunnan lausunnossa nostetaan esille kiinnostuksensa kohti tavoitetta 4, jonka tarkoituksena on parantaa metsäluonnon tilaa kunnan omistamissa metsissä. Lopen kunnassa toivotaan, että he voisivat saada lisätietoa suunnitelman toteutuksesta, erityisesti taloudellisten vaikutusten osalta.

Vastaus: Vihdin kunnan metsänhoitosuunnitelma on vielä tekeillä ja valmistuu vuoden 2024 aikana, jonka jälkeen tästä on enemmän tietoa. Suunnitelman ohjauksesta vastaa Johtava puutarhuri.

Mielipide 1:

Kuntalaiscommentissa on tuotu esille, että METSO-kartoitus olisi syytä uusida, jotta mahdolliset suojelupäätökset perustuisivat metsien nykytilaan eivätkä 14 vuoden takaiseen tilanteeseen.

Vastaus: Suojelupäätöksen tekee valvontaviranomainen (ELY-keskus) maanomistajan aloitteesta. Suojelupäätöksen edellytyksenä on mm. kohteen nykytila, jonka valvontaviranomainen toteaa kartoitusten avulla.

Kommentissa tuodaan myös ilmi, että LUMO-ohjelmassa mainitaan, että suurin osa Pääkslahden metsistä ovat talousmetsiä. Kommentoija pyytää huomioimaan, että näin on toki lähteenä olevassa METSO-kartoituksessa mainittu, mutta että Vihdin kunnanvaltuusto on vuonna 2020 päättänyt, että Pääkslahden metsiä käsitellään virkistysalueena eikä talousmetsinä. Lisäksi Vihdin strategisessa yleiskaavassa vuodelta 2021 Pääkslahden metsäalueet on merkitty virkistysalueeksi. Näin ollen tämä tulee huomioida ja kirjata myös LUMO-ohjelmaan (ja alueen metsänhoitosuunnitelmassa) eikä puhua metsistä talousmetsinä sivuuttaen valtuuston päätös ja strategisen yleiskaavan tahtotila.

Vastaus: Kommentti on huomioitu, ja LUMO-ohjelmaan lisätty tieto alueen kaavoitustilanteesta ja tarkennettu tekstiä.

Kommentissa huomautetaan myös, ettei LUMO-ohjelmassa mainita, että myös Pääkslahdessa on pohjavesialueita ja puroja noronvarsimetsiä.

Vastaus: Pohjavesialueet ovat merkittävä asia kunnan ympäristösuojeluviranomaisen valvontatyössä, mutta niitä ei varsinaisesti

käsitellä LUMO-ohjelmassa. Ohjelman tekstiin on lisätty tieto siitä, että Pääkslahdessa on puroja ja noroja.

Kommentoija pyytää huomioimaan, että ohjelman sivulla 18 ja liitteessä 3 olevassa kartassa ei näy Pääkslahdessa sijaitsevaa WWF:n perintömetsäaluetta, vaikka karttaan on merkitty suojelualueet.

Vastaus: Kyseisessä kartassa on listattua Metsähallituksen aineiston mukaiset, virallisen suojelustatuksen omaavat alueet. Pääkslahden perintömetsän vapaaehtoinen suojelusopimus on tehty WWF:n kanssa. Alueen suojelu perintömetsänä ei edellytä tiukkojen luontoarvokriteerien täyttymistä, mutta täydentää muuta Suomen metsien suojelua. Perintömetsä on mainittu Pääkslahden tekstissä (s. 12).

Kommentoija pohtii myös, että onko mahdollista määrittää Pääkslahden metsiä NATURA-alueeksi, kun kunnalla on olemassa muitakin NATURA-alueita? Alueella on mm. hiidenkirnu, monipuolisesti erilaisia jäkäliä, lahoppuuta, lehtoalueita, tikkoja, pöllöjä, metsäkanalintuja jne.

Vastaus: Kunta ei pysty määrittämään alueita Natura-alueiksi.

Ympäristöministeriön tietojen mukaan EU:n jäsenmaat ehdottavat alueitaan Natura 2000 -verkostoon ja lopullisen päätöksen verkostosta tekee Euroopan komissio. Päätöksen jälkeen jäsenmaa määrittelee verkostoon otetut alueet erityisten suojelutoimien alueiksi.

Mielipide 2:

Kommentissa on nostettu esille, että Uudenmaan liiton raportin mukaan Vihdin alueen merkittävin yhteys ja käytävä on Nuuksiosta Pohjois-Uudellemaalle. Osa niistä on huomioitu raportissa, mutta Pohjois-Vihdin alueen kautta kulkee merkittävä vyöhyke ja merkittäviä käytäviä, jotka olisi käsittääkseni hyvä näkyä myös tässä ohjelmassa esitettyjen lisäksi.

Vastaus: Ohjelmaan on lisätty tieto verkoston merkittävydestä sekä kartat verkostoista, mutta tarkempia karttoja ekologisista käytävistä ei ole saatavilla, eikä näin ollen ole voitu lisätä ohjelmaan.

Kommentissa on esitetty tarkennuksia koskien kunnan tekemää ilmastotyötä, ja nämä tarkennukset on huomioitu ja lisätty tekstiin.

Mielipide 3:

Kuntalaisen jättämässä kommentissa nousee esille, että Vihdin seurakunnan yksityinen suojelualue Papinsaari puuttuu suojelualueiden karttaliitteestä. Kuntalainen myös kysyy, että onko Vihdin kunnalla suojelualueita omilla maillaan.

Vastaus: Suojelualueen karttaliite on päivitetty uusimpaan versioon.

Tähän versioon sisältyy Papinsaaren suojelualue.

Vihdissä sijaitsee runsaasti yksityisiä suojelualueita sekä joitakin valtion suojelualueita. Kunnan mailla sijaitsee WWF:n kanssa sovittu perintömetsäkohde Pääkslahden alueella, mutta virallisia suojelualueita ei vielä ole.

Kuntalainen tuo esille kommenteissaan, että LUMO-ohjelmalle perustetaan ulkopuolinen seurantaryhmä, jonka jäseniksi pyydetään paikallisia asiantuntijajärjestöjä ja muita paikallisesti merkittäviä tahoja. Kuntalainen pyytää kommentissaan, että pääsee ryhmään mukaan objektiivisen ja tuloksellisuuden luonnon monimuotoisuuden suojelun edistämisen nimissä, vedoten että on tärkeää, että ryhmässä on paikallistuntemusta, aktiivisia kokemusasiantuntijoita.

Vastaus: Kyseistä toimenpidettä on tarkennettu väärinkäsitysten välttämiseksi. Toimenpiteellä tavoitellaan ryhmää, jossa ohjelmaan osallistuvat tahot sekä toteutusta valvovat tahot voisivat seurata ja hankkia synergiaa ryhmän kautta ja muutoinkin mahdollistaa LUMO-ohjelman sidosryhmien yhteisöllisyyttä. Ryhmän tarkoitus ei ole esitellä ohjelman edistymistä kuntalaisille, vaan kuntalaistiedotus keskitetään verkkoraportointiin ja yleisötilaisuuksiin. Ryhmän kokoonpano määritellään tarkemmin vasta myöhemmin.

Kuntalainen tuo esille, että Vihdin kunnan on syytä harkita myös vakavasti METSO-kohteita alueelleen.

Vastaus: METSO-ohjelmaa käsitellään toimenpiteessä 4.3.

Kuntalainen esittää kommentissaan huolen Hiidenveden sinilevän tilanteesta ja huomauttaa, että tilanne vaatii suuria ponnistuksia ja pikaisia konkreettisia toimia, vaikka tilanne ei hetkessä korjaantuisikaan. Kommentissa nostetaan esille, että kasvillisuutta ja puustoa pitää suojella vesistöjen läheisyydessä, ne estävät eroosiota ja ravinnekuormitusta vesistöön. Huovanojan kunnostaminen kirkonkylällä on myöskin suositeltavaa ainakin roskien ja autonrenkaiden poistamisen osalta.

Vastaus: LUMO-ohjelman toimenpiteessä 3.1. on nostettu esille vesistöasioiden yhteistyön jatkuvuus ja se, että ranta-alueille jätetään pajukkoa ja muuta kasvillisuutta, joka hidastaa ravinteiden valumista vesistöihin. Kunta omalta osaltaan voi vaikuttaa vain omistamiensa alueiden rantoihin, jolloin yhteistyön jatkumo on olennainen toimenpide.

Kuntalainen kysyy kommentissaan myös, että käyttääkö kunta round-up:ia.

Vastaus: Ainetta käytetään jättiputkien torjuntaan harkiten. Jättiputken torjunta perustuu kartoitukseen ja kirjattuihin toimenpiteisiin ja torjunta-ainetta on käytetty vain kyseisen lajin torjunnassa.

Kuntalainen kommentoi, että Vanjärvi on merkittävä levähdyspaikka lintujen kevätmuuton, mutta myös syysmuuton aikana. Metsästystä Natura-alueella tulisikin rajoittaa. Metsästys ei kohdistu pelkästään riistalintuihin vaan aikaistaa kaikkien lintujen syysmuuttoa.

Vastaus: Natura-alueiden valvontaviranomaisena toimii ELY-keskus. ELY-keskus valvoo alueen suojelumääräyksiä.

Kuntalainen tuo esille kommentissaan, että esimerkiksi Rostin 'vihreän' yrityspuiston alueella on suojeltava lähde.

Vastaus: Asiasta on keskusteltu ja alueelle on tehty lukuisia luontokartoituksia ja YVA-selvitys. Asiaa on myös käsitelty jo

kaavoitusvaiheessa yhdessä ELY-keskuksen kanssa. Kyseinen lähde jää varsinaisen tiealueen ulkopuolelle ja asia huomioidaan hankkeessa.

Kommentoija on painottanut, että vieraslajeja on syytä poistaa, mutta ainoastaan oikean aikaisesti sekä oikeilla tavoilla. Sekä hävittää jätteet myös oikeaoppisesti. Lisäksi on syytä istuttaa alkuperäiskasvillisuutta ja hyönteisiä hyödyttäviä kasveja tilalle. Ei vain poistaa vaan jotain myös tilalle.

Vastaus: LUMO-ohjelmassa vieraslajien poistoon annetaan painoarvoa ja poisto ja hävitys toteutetaan oikea-oppisesti ja harkiten.

Kuntalaisen kommentissa mainitaan, että hulevesien puhdistamiseen on syytä kiinnittää toden teolla huomiota. Kaikkien mikromuovien lähteet kuten tekonurmet, roskat ja tupakantumpien päätyminen vesistöihin tulee kaikin keinoin estää. Pätee myös aurauskulmien ja hiekotushiekkojen läjittämiseen.

Vastaus: LUMO-ohjelmassa hulevesiä tarkastellaan ja yhteisiä toimintatapoja kehitetään HULEVET-hankkeen yhteydessä toimenpiteessä 3.1.

Kuntalainen on kommentoinut, ettei keino ”Virkistysalueiden maankäyttösopimuksia laadittaessa tarkastellaan kunnan mahdollisuutta hankkia alueet omistukseensa.”, vielä takaa luonnon monimuotoisuuden suojelua valitettavasti mitenkään.

Vastaus: Samassa toimenpiteessä 1.5. on myös keinona, että maankäyttösopimuksissa tarkastellaan tarvetta lisätä luontoarvoihin liittyviä huomioita tai velvoitteita.

Valmistelija	Martina Schmidt etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 0444675564
Esittelijä	Ympäristöpäällikkö Sari Brusila
Ehdotus	Ympäristölautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että Vihdin kunta hyväksyy LUMO-ohjelman toimintakaudelle 2024-2030.
Käsittely	Keskustelun kuluessa puheenjohtaja esitti seuraavaa muutettua päätösehdotusta. Ympäristölautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että Vihdin kunta hyväksyy LUMO-ohjelman toimintakaudelle 2024-2030 sillä lisäyksellä, että hoitotoimien yhteydessä hakkuualueelle jätetään lahoppuuta 13 kuutiota hehtaarille.
Päätös	Ympäristölautakunta päätti yksimielisesti esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että Vihdin kunta hyväksyy LUMO-ohjelman toimintakaudelle 2024-2030 sillä lisäyksellä, että hoitotoimien yhteydessä hakkuualueelle jätetään lahoppuuta 13 kuutiota hehtaarille.

Tiedoksi

Kunnanhallitus